

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 kwietnia 2019 roku znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia

1 kwietnia 2019 roku odmówił M. K. (1) prawa do przyznania rekompensaty z tytułu utraty możliwości nabycia prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że nie przysługuje jej prawo do rekompensaty, ponieważ ma ustalone prawo do emerytury w wieku niższym niż 60 lat.

(decyzja – k. 39 plik II akt ZUS)

M. K. (1) w dniu 29 kwietnia 2019 roku złożyła odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę i przyznanie jej prawa do rekompensaty. Nadto wniosła o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych

(odwołanie k. 3-4)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie. Argumentując swoje stanowisko organ rentowy wskazał, że odwołująca miała ustalone prawo do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na mocy decyzji z dnia 28 marca 2012 roku, zaś zgodnie z treścią art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

(odpowiedź na odwołanie k. 6-6v)

Na rozprawie w dniu 18 września 2019 roku strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska.

(oświadczenia pełnomocników stron – 00:01:03-00:02:06 - płyta CD k. 16)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. K. (1) urodziła się w dniu (...).

(okoliczność bezsporna)

W dniu 5 marca 2012 roku wnioskodawczyni złożyła wniosek o emeryturę. Do powyższego wniosku odwołująca dołączyła kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych wraz z dokumentacją potwierdzającą te okresy.

(wniosek o emeryturę wraz z załącznikami – k.1-13 plik I akt ZUS)

Decyzją z dnia 28 marca 2012 roku znak E (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał M. K. (1) od dnia 1 marca 2012 roku, tj. od dnia w którym zgłoszono wniosek, emeryturę w wysokości

3.221,23 zł, z tym że wypłata emerytury podlegała zawieszeniu z powodu kontynuowania zatrudnienia. Organ rentowy w decyzji wskazał, iż w celu podjęcia wypłaty emerytury ubezpieczona powinna przedłożyć w oddziale ZUS świadectwo pracy lub zaświadczenie potwierdzające fakt rozwiązania stosunku pracy z każdym pracodawcą, na rzecz którego praca ta była wykonywana bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

(decyzja – k.31 plik I akt ZUS)

W dniu 15 grudnia 2017 roku M. K. (1) złożyła wniosek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. o przyznanie jej emerytury.

(wniosek k. 1-3 plik II akt ZUS)

Decyzją z dnia 18 stycznia 2018 roku, znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. po rozpoznaniu wniosku z 15 grudnia 2017 roku przyznał M. K. (1) emeryturę od 1 grudnia 2017 roku, tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Zakład podał, że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Zakład wyjaśnił, że przyjął, iż: kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 402885,94 zł, kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 669605,88 zł, średnie dalsze trwanie życia wynosi 207,70 miesięcy, wyliczona kwota emerytury zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej wynosi 5163,66 zł ((...),94 + (...),88) (...),70 miesięcy). Ponadto wyjaśniono, że do obliczenia emerytury przyjęto średnie dalsze trwanie życia wynikające z tablic trwania życia obowiązującej w dniu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego, ponieważ jest to korzystniejsze dla ubezpieczonej niż średnie dalsze trwanie życia ustalone na podstawie tablicy trwania życia obowiązującej w dniu zgłoszenia wniosku o emeryturę. J. wskazano, że emerytura ustalona niniejszą decyzją zostaje zawieszona ponieważ jest świadczeniem mniej korzystnym.

(decyzja – k.19 plik II akt ZUS)

Kolejną decyzją z 18 stycznia 2018 roku znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. po rozpoznaniu wniosku z 15 grudnia 2017 roku przyznał M. K. (1) emeryturę od 1 grudnia 2017 roku, tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Obliczając wysokość emerytury zgodnie z treścią art. 53 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy przyjął do ustalenia podstawy wymiaru przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie z 10 lat kalendarzowych od 1997 roku do 2016 roku, ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru wynoszącym 234,24 % oraz kwotą bazową 3.536,87 zł. Do ustalenia wysokości emerytury uwzględnił 39 lat 1 miesiąc i 20 dni okresów składkowych i 6 lat 11 miesięcy i 29 dni okresów nieskładkowych. Wysokość emerytury wyniosła 5.459,32 zł.

Do obliczenia emerytury na podstawie art. 26 cyt. ustawy organ rentowy przyjął kwotę składek na ubezpieczenie społeczne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składki i kapitału początkowego, zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego nastąpiła wypłata świadczenia. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Wysokość emerytury wyniosła 5.163,66 zł.

Świadczenie zostało następnie obliczone stosownie do treści art. 183 cyt. ustawy i wobec osiągnięcia wieku uprawniającego do emerytury w 2012 r. - od 1 grudnia 2017 r. wyniosła 35 % emerytury obliczonej na podstawie art.53 tj. kwotę

1.910,76 zł oraz 65 % emerytury obliczonej na podstawie art. 26 tj. kwotę 3.356,38 zł. Łącznie emerytura została ustalona w kwocie 5.267,14 zł.

(decyzja – k.21-22 plik II akt ZUS)

W dniu 1 kwietnia 2019 roku wnioskodawczyni złożyła wniosek o wyliczenie emerytury z rekompensatą. Do wniosku załączyła zaświadczenie z Wojewódzkiego Wielospecjalistycznego Centrum Onkologii i Traumatologii im.M. K. w Ł. z dnia 11 lutego 2019 roku, w którym wskazano, że M. K. (1) była zatrudniona na stanowisku lekarza – st.asystenta w Oddziale Radioterapii Ogólnej i w Zakładzie (...) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w okresie od dnia 5 października 1977 roku do dnia 1 lipca 2014 roku.

(wniosek i zaświadczenie – k.36-37 plik II akt ZUS)

Zaskarżoną decyzją z dnia 8 kwietnia 2019 roku znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 1 kwietnia 2019 roku odmówił M. K. (1) prawa do przyznania rekompensaty z tytułu utraty możliwości nabycia prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że nie przysługuje jej prawo do rekompensaty, ponieważ ma ustalone prawo do emerytury w wieku niższym niż 60 lat.

(decyzja– k. 39 plik II akt ZUS)

Sąd Okręgowy ustalił stan faktyczny na podstawie dokumentów załączonych do akt sprawy, w skład których wchodziły akta organu rentowego. Sąd uznał materiał dowodowy za wystarczający do rozstrzygnięcia w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne i jako takie podlega oddaleniu.

W niniejszej sprawie sporne pozostawało to, czy odwołująca spełniła warunki niezbędne do nabycia prawa do rekompensaty, o której mowa w art. 21 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz.U.2018.1924 t.j. z dnia 2018.10.08).

Rozstrzygając niniejszą kwestię należy w pierwszej kolejności podkreślić, iż zgodnie z art. 2 ust. 5 ustawy o emeryturach pomostowych rekompensata to odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej. Celem rekompensaty jest więc łagodzenie skutków utraty możliwości przejścia na emeryturę z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Jego realizacja polega na zwiększeniu podstawy wymiaru emerytury z FUS, do której osoba uprawniona nabyła prawo po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 31 marca 2016 roku, III AUa 1889/15, LEX nr 2011106).

Reguły uzyskania zdefiniowanej wyżej rekompensaty zostały określone w art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych, zgodnie z którym rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wynoszący co najmniej 15 lat. Natomiast w myśl ust. 2 cytowanego przepisu rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy emerytalnej.

Jak wynika z powyższych przepisów przesłankami uprawniającymi do rekompensaty są:

1. utrata przez ubezpieczonego możliwości przejścia na emeryturę we wcześniejszym wieku emerytalnym w związku z wygaśnięciem po dniu 31 grudnia 2008 roku – w stosunku do ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, a przed dniem 1 stycznia 1969 roku - podstawy prawnej przewidującej takie uprawnienie,
2. niespełnienie przez ubezpieczonego warunków uprawniających go do emerytury pomostowej na zasadach wynikających z przepisów o emeryturach pomostowych,
3. legitymowanie się przez ubezpieczonego co najmniej 15 letnim okresem pracy w warunkach szczególnych lub pracy w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy emerytalnej,
4. niezyskanie przez ubezpieczonego prawa do emerytury według zasad przewidzianych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS (chodzi o prawo do emerytury górniczej, emerytury z tytułu wykonywania pracy górniczej oraz

emerytury nauczycielskiej bez względu na wiek, czy też prawo do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego na podstawie przepisów art.46, 50, 50a, 50e lub art.184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, bądź na podstawie przepisów art.88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku – Karta Nauczyciela albo też na podstawie przepisów art.3 ustawy z dnia 27 lipca

2005 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz ustawy – Karta Nauczyciela).

Zaznaczenia wymaga również, że powyższe przesłanki mają charakter kumulatywny, tj. aby móc ubiegać się o świadczenie w postaci rekompensaty przewidzianej w ustawie o emeryturach pomostowych konieczne jest jednoczesne zaistnienie przesłanek określonych w punktach 1-3, oraz nieistnienie przesłanki o charakterze negatywnym, określonej w pkt 4.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszego sporu, należy podkreślić, że z treści art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych jednoznacznie wynika, iż rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie ustawy z dnia z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2018.1270 t.j. z dnia 2018.06.29, dalej: ustawa emerytalna). Okoliczność wskazana w tym przepisie stanowi przesłankę negatywną przyznania prawa do rekompensaty, to znaczy, że zaistnienie wyrażonej w niej sytuacji uniemożliwia realizację przyznania prawa do wnioskowanego świadczenia. Skoro więc wnioskodawczyni posiadała prawo do emerytury według zasad przewidzianych w ustawie emerytalnej, to prawa do rekompensaty nabyć nie może.

Sąd zwrócił uwagę na istniejący w doktrynie i orzecznictwie pogląd (por. M. Zieleniecki, komentarz do art. 21 ustawy o emeryturach pomostowych, LEX 2014), zgodnie z którym stosowanie jedynie wykładni literalnej omawianego przepisu jest niewystarczające, gdyż prowadziłoby do wniosku, że prawo do rekompensaty przysługuje wyłącznie tym osobom, które nie nabyły prawa do jakiegokolwiek emerytury z funduszu ubezpieczeń społecznych. Do prawidłowej interpretacji tego przepisu konieczne jest zastosowanie wykładni systemowej, która prowadzi do przepisu art. 23 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego. Z kolei z art. 173 ust. 1 ustawy emerytalnej kapitał początkowy ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, za których były opłacane składki na ubezpieczanie społeczne przed dniem 1 stycznia 1999 roku. W tych okolicznościach warunek sformułowany w art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych należy rozumieć w taki sposób, że rekompensata jest adresowana wyłącznie do ubezpieczonych objętych systemem emerytalnym zdefiniowanej składki, którzy przed osiągnięciem podstawowego wieku emerytalnego nie nabyli prawa do emerytury z FUS obliczanej według formuły zdefiniowanego świadczenia. Jedynie więc nabycie prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym (np. na podstawie art. 46 w zw. z art. 32 lub 39, czy też art. 184 ustawy emerytalnej) stanowi przesłankę negatywną przyznania prawa do rekompensaty, natomiast nabycie prawa do emerytury na zasadach ogólnych nie wpływa w żaden sposób na uprawnienia do emerytury (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 5 maja 2017 r., III AUA 2047/16, LEX nr 2348605, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 14 grudnia 2015 r., III AUA 1070/15, LEX nr 1979477).

W tym miejscu zaakcentowania wymaga, iż odwołująca na podstawie decyzji ZUS z dnia 28 marca 2012 roku uzyskała prawo do wcześniejszej emerytury z dniem 1 marca 2012 roku, przy czym wypłata świadczenia została zawieszona z uwagi na kontynuowanie przez z nią zatrudnienia.

Podkreślenia wymaga, że powyższe prawo do emerytury, zgodnie z wnioskiem ubezpieczonej zostało jej przyznane od dnia 1 marca 2012 roku, a więc przed osiągnięciem przez nią powszechnego wieku emerytalnego dla kobiet urodzonych po 31 grudnia 1948 roku (art. 24 ustawy emerytalnej) wynoszącego 60 lat.

Zatem na dzień ustalenia prawa odwołującej do emerytury nie spełniała ona warunku wymaganego wieku z art. 24 ustawy emerytalnej, gdyż wiek ten osiągnęła dopiero 19 maja 2012 roku.

Wnioskodawczyni spełniała warunki określone w art. 46 ustawy emeryturach i rentach z FUS, w szczególności do dnia 31 grudnia 2008 roku miała wymagany przez art. 29 ustawy emerytalnej - osiągnięty wiek 55 lat i co najmniej 30 letni okres składkowy i nieskładkowy oraz przed złożeniem wniosku podlegała ubezpieczeniu społecznemu, gdyż pozostawała cały czas w stosunku pracy. Powyższe wskazuje, że przedmiotowa decyzja nie dotyczyła nabycia prawa do

emerytury według zasad powszechnych, a stanowiła skorzystanie z uprawnienia do nabycia do niej prawa wcześniej. Wobec powyższego należy stwierdzić, iż ubezpieczona nabyła prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, co stanowi przesłankę negatywną do przyznania prawa do rekompensaty.

Sąd Okręgowy, miał na uwadze, że istnienie prawa do świadczenia emerytalnego, wiążącego się ze spełnieniem warunków jego nabycia, nie można utożsamiać z przyznaniem świadczenia. Wypłata świadczenia jest realizacją nabytego prawa do emerytury. Okoliczność, iż wypłata została zwieszona nie wpływa na fakt, iż odwołująca nabyła prawo do wcześniejszej emerytury.

W świetle przytoczonych okoliczności, twierdzenia odwołującej w przedmiocie przysługującego jej uprawnienia do rekompensaty Sąd uznał za bezzasadne.

Odwołująca twierdzi bowiem, że zawieszenie wypłaty emerytury od samego początku nie stanowiło realizacji przyznanego prawa, a w konsekwencji nie może stanowić przeszkody w przyznaniu ubezpieczonej rekompensaty. Stanowisko to jest jednak błędne; art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych *expressis verbis* wskazuje, iż rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury, nie ma zatem znaczenie zawieszenie jej wypłacania.

Z uwagi na powyższe Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

z/ odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawczyni.